

Naturskyddsföreningen
Skåne

Ge oss kraft
att förändra
pg. 9 98 37-7

Verksamhetsplan 2019

Kansli, administration och ekonomi

Föreningens vision, strategi och värdegrund har dokumenterats. Regelverken för bl.a. föreningens arbetsmiljöarbete, administrativa rutiner och system är fastställda och en personalhandbok finns på plats.

Föreningens kansli finns sedan februari 2019 på Järnvägsgatan 8 i Höör.

Kommunikation och sociala medier

Kommunikationen ska fortsatt utvecklas både internt till medlemmar och externt för att nå fler. Vi vill driva mer opinionsbildning genom att utveckla kontakten med media och öka närvaron i sociala medier.

Vi vill hjälpa och stimulera kretsarna att synas i sociala medier. Genom stärkta kontakter med kretsarna från både kansliets och styrelsens sida vill vi öka vår genomslagskraft och deltagandet i föreningens aktiviteter på alla nivåer. Vi vill att de 28 kretsarna i Skåne ska känna ett ökat stöd och intresse från länsförbundet. Därför har styrelsens ledamöter börjat utveckla närmare kontakter med dessa. Det kan då bli en alternativ väg att gå om man vill diskutera och få tips exempelvis till en ny verksamhet i kretsen, om man inte vill vända sig till länsförbundets kansli direkt.

Arbetet för att regelbundet skicka nyhetsbrev till alla medlemmar vi har e-post till fortsätter. Vi vill utöka vårt kursprogram, i samverkan med bland annat Studieförbundet.

Omställning

Omställning skall genomsyra och vara en självklar del av vår verksamhet och engagera människor på både lokal och regional nivå. Vi ska fortsätta

Jättebalsamin är en av många invasiva främmande arter som idag tyvärr är vanliga i Skåne.

samarbeta med Studieförbundet och andra aktörer för en omställning Skåne. Vi vill också fortsatt uppmuntra och marknadsföra omställningsprojekt. Detta kan omfatta konkreta tips och råd för att förenkla enskilda människors valmöjligheter till att förändra sina vanor vad gäller t.ex. mat, kläder, transporter och energi.

Volontärer

Det är allt fler och särskilt yngre som efterlyser konkreta uppdrag att genomföra i vår förening. Att upprätta volontäsuppdrag av olika slag, ett kontinuerligt utbud och rutiner för detta är därför av mycket stor vikt för att lägga grund för mer engagemang både regionalt och lokalt. Uppdragen kan exempelvis utgöras av att beskriva smultronställen (till app och hemsida), att hjälpa kretsar med hemsidor och aktivitetskalender, E-postdetektiver, att röja och slått/praktisk naturvård (Hörjel och kretsars ängar), mata storkar, översätta hemsidor och programpunkter till andra språk, genomföra butiksundersökningar och vara funktionärer på utställningar, event och mässor.

Handla miljövänligt

Handla miljövänligt-nätverket har över åttio medlemmar i Skåne. Den nya trenden i samhället, att ta vara på det vi har, är också motto för årets Miljövänliga vecka, vilken äger rum vecka 40. Vi bjuder in kretsarna till en inspirationsdag (troligen i början av september) med upptaktsmöte. Där får vi utbildning och kan utbyta erfarenheter.

Ansvarig för vårt upptaktsmöte är länskontakten i Skåne för Handla Miljövänligt-nätverket, tillsammans med riksföreningens Handla Miljövänligt-kontor. Förutom de aktiviteter man kan välja under Miljövänliga veckan, anordnas också av medlemmar i nätverket de omtyckta klädbytardagarna, i april eller vid annat tillfälle.

Cykelkartor

Lunds Naturskyddsförening har gjort en pionjärinsats genom att ta fram en cykelkarta över Lunds kommun med bland annat information om trafikintensitet och vägens lutning. Detta arbete utökas så att fler delar av Skåne täcks.

Biologisk mångfald i Skåne 2019

Konferensen om biologisk mångfald, som vi är huvudman för, arrangeras vartannat år med stöd av Region Skånes miljövårdsfond. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är

representerade, likväl som ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap och diskuteras bevarandeåtgärder i olika biotoper. Konferensen har flera deltagaravgiftskategorier för att även locka ideella organisationer och unga.

Naturskyddsföreningen i Skåne har ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning, och planeringen för 2019 startade under 2018. Temat i år blir Hur påverkas vår fauna och flora av klimatförändringar?

Biologiska mångfaldens pris

I samband med konferensen för biologisk mångfald delas Den biologiska mångfaldens pris ut.

Med detta pris har vi för avsikt att skapa engagemang, sprida kunskap och inspirera allmänheten om biologisk mångfald. Målsättningen är att med priset uppmuntra och stärka olika insatser för rik biologisk mångfald i Skåne. Priset har delats ut sex gånger, nästa tillfälle är 2019. Juryn för att utse pristagare består av representanter från Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet.

Bi-vänligt material

Under året sker en satsning på framtagande av material och spridning av information om hur man kan gynna pollinerare som bin i sin direkta omgivning. En folder med konkreta tips, föredrag

om vildare trädgård och kampanjer i våra sociala medier är exempel på detta. En del av detta sker i anslutning till riksföreningens kampanj räddabina.nu.

Invasiva främmande arter

Med ny kunskap och nya lagar är det hög tid att föra upp invasiva arter på agendan. Under 2019 avser vi att fortsatt brett informera om invasiva arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med. Våra informativa sidor om invasiva arter i Skåne är mycket välbesökta men de ska utökas och spridas, kanske i tryckt form och i samarbete med fler aktörer. Kanske till och med praktiska, konkreta kurser kan anordnas för de som vill veta hur man själv kan bekämpa dessa arter.

Bli vän med en igelkott

Detta projekt, med bidrag av Region Skånes Miljövårdsfond, har varit under planering en tid och under vintern 2018/2019 kom det igång. Projektet vill sänka tröskeln så att fler engagerar sig i vården av sin närmiljö genom exempelvis holkworkshops på äldreboenden, anläggande av faunadepåer på skolor, insektshotell på förskolor och liknande.

Den skånska kronhjorten

Den Skånska Kronhjorten är en arbetsgrupp hos Naturskyddsföreningen i Skåne. De skånska kron-

Under året satsar vi extra på att informera om hur man kan gynna vilda djur och växter i sin absoluta närhet. Vilka växter lockar t ex bin?

hjordarna tillhör, till skillnad från kronhjortar i övriga landet, nominatunderarten *Cervus elaphus elaphus* vilken invandrade till Sverige efter den senaste istiden. Gruppen, vars syfte är att värna om och skapa goda livsbetingelser för den skånska kronhjorten, består av naturvårdare, markägare, viltvårdare och andra samhällsaktörer. Vi vill sprida kunskap och information om artens ekologi och förvaltning och utgöra en plattform för aktörer som önskar bevara en livskraftig kronviltstam i Skåne. Några av uppgifterna är att initiera, möjliggöra och genomföra inventeringar, undersökningar och forskningsstudier med syfte att förbättra vården av kronhjort och motverka skador. Vi vill också vara en inspirations- och kunskapskälla och skapa engagemang för Skånes magnifika landskapsdjur – kronhjorten. Information om gruppens arbete finns på www.skanskkronhjort.se

Våtmarker

En satsning på våtmarker kommer att sjösättas, bland annat då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts. Under 2019 kommer medel att sökas för att starta flera våtmarksprojekt, dels i våra egna fastigheter och dels förhoppningsvis med andra aktörer på andra platser. Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork.

Storkprojektet

Projektet fortsätter arbetet enligt den modell som förfinats och vidareutvecklats de senaste åren. Varje år sparas ett antal årsungar för avel. När dessa individer blir häckningsmogna placeras de så att de inte går ihop med nära släktingar. Parbildningen sker i hägnen vid Karups Nygård och Hemmestorps mölla.

Projektet Bli vän med en igelkott skjuter under 2019 fart.

Par med minst två framgångsrika häckningar bakom sig släpps ut i Vollsjö, Sniberup, Onslunda och Rugerup. De släpps ut i slutet av mars, då de fria storkarna normalt återvänt från vinterkvarteren. Ofta börjar de häcka i nära anslutning till hägnet och syftet är att få dem att etablera sig i områden som bedöms ha rätt förutsättningar för häckande storkar. När en liten storkkoloni etablerats monteras hägnet ner och flyttas till en ny plats.

Den enskilt viktigaste metoden för att etablera en flyttande stam av häckande storkar, är att sörja för en maximal flyttning av ungfåglar. Detta möjliggörs genom att släppa ut ca 100 som kan flytta med de som fötts i frihet. När de återvänder efter ca tre år kan de bygga upp en flyttande stam parallellt med den stationära. På sikt kan den stationära stammen ersättas av den flyttande. Storskaliga utsläpp har endast varit möjligt sedan 2011 då produktiviteten tidigare varit för låg. Därmed vet vi ännu ganska lite om återvändandegraden.

Eftersom det inte är naturligt att ettåriga storkar vistas i häckningsområdet fångas de som inte flyttat in. Detta görs vintertid genom att mata in dem.

Utsläppshägnen rymmer 8-10 storkar och fungerar enligt följande: På vintern flyttas några vuxna par till hägnet. På våren, när paren släpps ut, hålls några ungstorkar kvar för att öka chanserna att paren ska stanna och häcka. Efter några veckor flyttas ungstorkarna tillbaka. Proceduren upprepas tills en population etablerats. Platserna väljs ut med hjälp av ett kartmaterial över lämpliga miljöer framtaget av en forskargrupp vid Lunds universitet.

Det finns mycket få naturliga platser där storkar kan häcka. En nödvändighet är därför att konstgjorda fundament uppförs i nödvändig omfattning. Samtliga storkar som föds i Skåne, samt enskilda vilda storkar, ringmärks för att göra det möjligt att följa storkarnas rörelser. Utöver en ring med nummer på det högra benet sätts tre färgade plastringar på det andra benet. Färgringarna kodar mot ringnumrets siffror och gör det möjligt att identifiera storken på långt håll. Under 2019 eller 2020 kommer nymärkta storkar försees med en större ring med inskription istället för färgringarna.

De storkar som övervintrar i Skåne stödutfodras när det är så kallt att de inte kan hitta mat i naturen. Detta är den enda stödutfodring som sker utanför hägnen, och en viktig grundbult i projektets arbete – de fria storkarna ska på egen hand klara av att föda sig och sina ungar under den tid då de normalt hade vistats i Skåne. Häckningsframgången är ett kvitto på landskapets kvalitet.

Ärligen arrangeras ett tiotal publika aktiviteter för allmänheten. Till det kommer ett 20-tal föredrag och privata guidningar vilka utöver spridning av information genererar inkomster till projektet.

Vild och bortskämd

Vild och bortskämd är ett samverkansprojekt ägt av Länsstyrelsen i Skåne, där Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar tillsammans med länsstyrelsen, skogsstyrelsen, skogssällskapet, jägareförbundet i Skåne, jordägarförbundet, viltforskare och privata skogsägare. Projektet har som syfte att sprida kunskap och skapa en attitydförändring när det gäller utfodring av vilt och de effekter som utfodringen kan ha. Genom träffsäkra budskap, inspirerande och kunskaps-höjande filmer samt ett brett medialt perspektiv ska projektet lyfta enkla naturligt foderskapande åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i både skogs- och jordbruksmark.

Artrika vägkanter

Under året kommer länsförbundet att stötta och vara med och arrangera arrangemang som seminarium om artrika vägkanter. Syftet är att uppmärksamma värdena och att de ofta slås för tidigt på säsongen.

Regionalt producerade baljväxter

Vi vill stimulera till ökad produktion och konsumtion av regionalt producerade baljväxter som i första hand odlas och skördas för sina proteinrika frön, som bönor, linser och ärtor. Detta sker i ett pilotprojekt för hur man genom aktörssamverkan kan öka efterfrågan av regionalt, gärna ekologiskt odlade baljväxter och därtill skapa och visa på nya användningsområden för dem. Övergripande syften med detta är att förbättra folkhälsan, öka biologisk

mångfald i odlingslandskapet, minska klimatpåverkan från livsmedel samt sist men inte minst att tillföra nya smakupplevelser i våra måltider.

Projektet, som sker i samverkan med bland annat Hushållningssällskapet, baseras på den ökande efterfrågan av genuina svenska livsmedel som är hälsosamma, bidrar till en hållbar livsmedelsproduktion och tillför en mångfald av smaker.

Natursnokar

Natursnokarna är Naturskyddsföreningens verksamhet för små barn med sina föräldrar eller annan anhörig vuxen. Natursnokeri ska ske på barnens villkor; barn och vuxna ska upptäcka naturen och ha roligt tillsammans. Det är önskvärt att ledaren för en sådan grupp har skaffat sig utbildning i natursnokeri. Ansvarig för sådan utbildning är länsförbundets natursnoksledare i samverkan med riksföreningen. I Skåne blir det minst en kurs, under våren i Skrylle. Det anordnas fler om efterfrågan blir tillräcklig.

Rikskonferens i Skåne

Riksföreningens rikskonferens sker under året i Kristianstad, där vi tillsammans med kretsen står för delar av utflyktsprogrammet.

Hörjelgården

För verksamhet på Hörjel hänvisar vi till verksamhetsplanen för Stiftelsen Hörjelgården.